

Emoji's en stickers zijn véél meer dan lollige plaatjes die je achteloos verstuurt, betoogt expert Lilian Stolk (32) in haar boek. 'Ze hebben grote kwaliteiten die het alfabet mist.'

Hannah Stöve

Praten in plaatjes

Weetjes over 3 emoji's

Lachende drol

Dat er een plaatje bestaat voor een drol: logisch. Maar waarom lacht de Pile of Poo? Apple keek het simpelweg af van de Japanners. In Japan is poep een gelukssymbool geworden omdat het woord voor 'poep' (*unchi*) begint met dezelfde klank als 'geluk' (*un*). Tot 2015 hadden Android-gebruikers slechts de keuze uit een reguliere drol, met vliegjes eromheen; die ontwerpers vonden de glimlach maar flauwekul. Android ging toch overstap omdat de lachende drol zo iconisch werd.

Meisje met armen omhoog

Stolk vroeg 6000 mensen via een enquête wat dit meisje met de armen omhoog volgens hen betekent. De respondenten gaven maar liefst zeventien verschillende betekenissen aan, en heel verschillende ook. Zo denk je dat dit meisje juicht, terwijl een ander denkt dat ze met haar handen in haar haar zit.

Kalender

Het kalenderje heeft ooit de datum 17 juli gekregen – waarom is niet bekend. Een paar jaar geleden riep Jeremy Burge, een Australische emoji-expert die de site *Emojipedia* runt, 17 juli uit Wereld Emoji Dag. Die dag wordt nog serieus gevierd ook. Vorig jaar kleurde het Empire State Building in New York City geel op 17 juli, en schreef het Royal Opera House in Londen twintig bekende opera's uit in emoji.

Voor de goede orde: een emoji is géén emoticon; dat is een gezichtje dat je vormt met leestekens zoals :-). En met een smiley wordt het lachende gezichtje op een gele achtergrond bedoeld, dat hip was in de jaren zestig. Lilian Stolk geldt al een jaar of drie als 'emoji-expert' – een titel die ze min of meer per toeval heeft verkregen. Na een studie geschiedenis op de Erasmus Universiteit en een opleiding beeld en taal op de Gerrit Rietveld Academie begon ze zich te interesseren voor de figuurtjes. Tot haar verwondering bleek er nauwelijks onderzoek te worden gedaan, terwijl emoji's onwaarschijnlijk veel worden gebruikt op sociale media, in berichtjes en mails. Die taak nam Stolk daarom op zich. Nadat ze door allerlei media werd ingeschakeld om meer over de plaatjes te vertellen, is ze nu dus ineens emoji-expert.

Ze geeft er workshops over, organiseert bijeenkomsten over beeldcultuur en ontwerpt animaties en illustraties. Voor haar boek, dat vandaag wordt gepresenteerd in Pakhuis de Zwijger, ging ze op bezoek bij de Japanse computer-ontwerper Shigetaka Kurita, die de emoji in 1999 ont-

wierp. Ook sprak ze met de baas van Unicode, het bedrijf dat bepaalt of een nieuw plaatje wordt opgenomen in de officiële emoji-set, en onderzocht ze hoe emoji worden gebruikt in digitale gesprekken en hoe ze onze beeldtaal beïnvloeden.

Conclusie van al dat onderzoek: de emoji is een pure taalverrijker; een plaatje om rekening mee te houden. "Ze zijn veel meer dan een verzameling lollige gezichten," zegt Stolk, "en hebben grote kwaliteiten die het alfabet mist."

Wat zijn die kwaliteiten?

"Dat zijn er veel. Emoji's geven veel betekenis aan een tekst, vergelijkbaar met de handgebaren en gezichtsuitdrukkingen die zoveel duidelijk maken in face-to-face-gesprekken. Het is bovendien de eerste universele taal ter wereld. Emoji's zijn heel makkelijk voor het onderhouden van internationale contacten; als je op Instagram een foto van een Russische fotograaf tegenkomt en wilt laten weten dat je 'in mooi vindt, kun je dat doen door met een sterretje of duimpe te reageren. Emoji's maken taal ook veel speelser door alle dubbele betekenissen. Denk aan die aubergine en de perzik (naast fruit ook gebruikt om geslachtsdelen aan te duiden, red.)."

Levert dat niet veel ingewikkelde situaties op?

"Dat kan, maar meestal verduidelijkt een emoji de begeleidend tekst juist. Ze zijn bijvoorbeeld een uitstekend middel om ironie aan te geven. De meestgebruikte ter wereld is Tears of Joy, het gezichtje dat moet huilen van het lachen. Die wordt vaak gebruikt om aan te geven dat iemand een grapje maakt. Ik denk dat deze emoji vooral om die reden zo populair is geworden."

Slovense onderzoekers analyseerden 1,5 miljoen tweets en concludeerden dat emoji's meestal voor zulke lollige zaken worden gebruikt.

"Dat klopt, en dat vind ik jammer. Zo is het pistool

onlangs vervangen door een waterpistooltje. Apple begon ermee, als politieke boodschap tegen wapenbezit, maar inmiddels hebben alle platforms dat voorbeeld gevolgd, terwijl negatieve dingen volgens mij ook gerepresenteerd mogen worden met emoji's."

En serieuze kant van de plaatjes zijn de 'emojiprotesten': de recente oproepen om bijvoorbeeld poppetjes met verschillende huidskleuren toe te voegen, of gerechten als een taco. Welke emoji mist nog?

"Er is veel gevraagd naar een poppetje met een afro, dat binnenkort wordt toegevoegd, net als een kaal mannetje. Toch vind ik dat ergens problematisch. We zijn nu met z'n allen dat toetsenbord aan het vormgeven, maar het lijkt mij een *neverending story* om elke emoji aan te passen. De flamencodanser is een vrouw met donker haar en een rode jurk, en dan krijg je weer de opmerking dat er ook een danseres moet zijn met blond haar en blauwe jurk, die aan breakdancers doet."

"Ik denk juist dat als emoji's wat abstracter zijn, ze meer betekenissen kunnen dekken. Dat vindt bedenker Shigetaka Kurita trouwens ook. Hij is trots dat zijn ontwerpen over de hele wereld worden gebruikt, maar hij ziet liever dat ze neutrale icoontjes blijven. Maar ja, dat hou je niet tegen. In Japan gebruiken ze nu bijna alleen maar stickers."

Stickers?

"Dat zijn grotere afbeeldingen die bewegen of tekst bevatten; hier voornamelijk gebruikt op Snapchat, Instagram Stories en iMessage. In Japan gebruiken ze geen WhatsApp, dat stickers niet ondersteunt, maar Line. Als je daar een trefwoord intypt, verschijnen er allerlei plaatjes die je in je berichtje kunt gebruiken. Eigenlijk is het gek dat wij nog met die beperkte hoeveelheid symbooltjes appen."

Lilian Stolk: Het zonder woorden-boek, Maven Publishing, €19,50

→ Sticker van de populaire *Ketnappz*, ontworpen door de 18-jarige Harry Hambley uit Wales.

'Emoji's zijn heel makkelijk voor het onderhouden van internationale contacten'

→ Lilian Stolk: 'De meestgebruikte emoji is Tears of Joy, het gezichtje dat moet huilen van het lachen.' FOTO LINDA STULIC

4x beschermen

productie Esther Muller

Vies koppie

Niet alleen de zon, ook fijnstof heeft invloed op het verouderingsproces van de huid. Verschillende wetenschappelijke onderzoeken laten zien dat de vuiligheid in de lucht de huid zo irriteert dat er vlekken, puukeltjes en zelfs verslapping kan ontstaan. Daarom heeft Nivea nu producten speciaal voor stadsmensen. De Urban Skin Defense dagcrème moet het afweersysteem van het gezicht versterken en bevat ook nog een SPF 20. **Prijs: €9,99 voor 50 ml, www.nivea.nl**

Extra laagje

Chanel testte haar producten tegen luchtvervuiling in Peking, een stad die bijna continu gehuld is in een dikke laag smog. De *pollution essentielle* is een spray die het gezicht beschermt tegen minuscule stofdeeltjes. Je brengt hem als laatste stap over je verzorging aan en je mag hem zelfs over make-up gebruiken. De mist, belooft men, houdt luchtvervuiling niet alleen tegen, maar helpt ook je afweersysteem te versterken. **Prijs: €57,00 voor 50 ml, www.chanel.com**

Stad en ommeland

Uit Groningen komt de multifunctionele olie Combray. Hij bevat slechts twee ingrediënten: Oxofulleram, een antioxidant, en cosmetische olie. Antioxidanten houden agressieve stoffen tegen die schade aan je weefsel kunnen veroorzaken. Combray vecht niet alleen tegen vervuiling uit de lucht, het is ook een dag- en nachtcrème. Alleen nog zombeland toevoegen. **Prijs: €130,00 voor 30 ml, www.combray-skincare.com**

Groefactor

Drie wetenschappers begonnen onder de naam BioEffect een beautymerk met als belangrijkste ingrediënt Epidermal Growth Factor. EGF stimuleert het groeien van cellen, waardoor je huid sneller herstelt. Hun EGF-2A bestaat uit twee serums: het ene hydrateert en het tweede beschermt en werkt ontstekingsremmend. Samen beloven ze een gezonde en gladdere huid. **Prijs: €195,00 voor 2x15ml, BioEffect via www.skins.nl**

Stad en ommeland

Uit Groningen komt de multifunctionele olie Combray. Hij bevat slechts twee ingrediënten: Oxofulleram, een antioxidant, en cosmetische olie. Antioxidanten houden agressieve stoffen tegen die schade aan je weefsel kunnen veroorzaken. Combray vecht niet alleen tegen vervuiling uit de lucht, het is ook een dag -en nachtcrème. Alleen nog zonnebrand toevoegen.

Prijs: €130,00 voor 30 ml, www.combray-skincare.com